Sfântul Dimitrie de Rostov
Un model de educație, muncă asiduă și altruism

Sfântul Dimitrie din Rostov

Sărbătoarea de 28 octombrie

Găsirea scenei din 21 septembrie

Sursa: „Alfabetul spiritual”, Sfânta Mănăstire Parakletos, Oropos, Atica. 1996.

Viața lui

O vlăstă strălucitoare, una dintre cele mai noi, ale pământului sfânt al Rusiei este Sfântul Dimitrie, Mitropolitul Rostovului, noul făcător de minuni.

Sfântul Dimitrie de Rostov, fiul ofițerului Savva Tuptala, s-a născut în decembrie 1651 în orașul Makarov, lângă Kiev. Numele său de botez a fost Lian Daniel.

A fost crescut și și-a învățat primele litere într-o familie profund pioasă.

Din 1662 până în 1665, Daniel a studiat la Colegiul Kievo-Mongolsky, unde s-au manifestat pentru prima dată darurile sale rare și abilitățile intelectuale excepționale. A învățat rapid greaca și latina și a studiat științele clasice. Pe 9 iulie 1668, a fost tuns călugăr la mănăstirea Sfântului Chiril și a luat numele de Dimitrie, în onoarea marelui mucenic Sfântul Dimitrie din Tesalonic.

Pe 25 martie 1669, a fost hirotonit diacon de către Mitropolitul Iosif al Kievului, iar pe 23 mai 1675, preot de către Arhiepiscopul Lazăr al Cernigovului. A slujit ca predicator și stareț în diferite mănăstiri din Ucraina, Lituania și Belarus. În jurul anului 1684, a început să scrie, la Lavra de la Kiev, marea sa lucrare, Sinaxaristul („Chetminei”), adică viețile Sfinților pentru întregul an bisericesc. Conducătorul Lavrei,

Arhimandritul Varlaam (Iașinski), cunoscând bine nivelul intelectual ridicat, educația, filantropia și darul literar al elevului său, l-a îndemnat insistent să se angajeze în această importantă lucrare.

De atunci încolo, întreaga viață a Sfântului Dimitrie a fost dedicată compilării Sinaxarului. În 1688 a fost tipărit primul volum (septembrie, octombrie, noiembrie), în 1695 al doilea (decembrie, ianuarie, februarie) și în 1700 al treilea (martie, aprilie, mai).

Între timp, carisma predicatoare și scrierile ieromonahului Demetrius au atras atenția Patriarhului Adrian (+ 1700) și a altor oficiali bisericești, care i-au apreciat profund calitățile spirituale, virtuțile și zelul evlavios. Astfel, pe 23 martie 1701, a fost hirotonit Mitropolit de Tobolsk și Siberiei în Biserica Adormirii Domnului din Kremlin. Totuși, întrucât sănătatea sa fragilă i-a făcut imposibilă rămânerea în Siberia, pe 4 ianuarie 1702, a fost ales Mitropolit de Rostov și Iaroslavl. De îndată ce a ajuns la sediul său, pe 1 martie 1702, a început o amplă lucrare pentru înălțarea spirituală și materială a provinciei și turmei sale. Din păcate, însă, majoritatea viziunilor sale au rămas neîmplinite sau incomplete, din cauza lipsei de mijloace financiare: Era o perioadă în care statul căuta prin toate mijloacele să limiteze posibilitățile Bisericii, afectând în primul rând puterea sa financiară.

Sfântul Dimitrie a luptat cu înverșunare și pentru unitatea Bisericii Ruse, care a suferit o lovitură grea odată cu schisma Vechilor Credincioși . * Pe lângă numeroasele predici, a dedicat și lucrarea „Cercetări asupra credinței din Briansk” studiului și criticii învățăturii schismatice (Briansk era regiunea în care trăiau cei mai mulți schismatici).

În 1709, ultimul an al vieții sale pământești, Sfântul Dimitrie a terminat al patrulea volum al Sinaxarosului (iunie, iulie, august), revizuind în același timp cele trei volume anterioare.

Pe 28 octombrie 1709, în timpul unei rugăciuni nocturne, sfântul ierarh a adormit în Domnul, trăind în sărăcie absolută. În afară de cărți și manuscrise, nu s-a găsit nicio altă proprietate a sa. Acest lucru este mărturisit și de emoționantul său testament, pe care cititorul îl poate citi la sfârșitul acestei cărți. A fost înmormântat în mănăstirea Sfântului Iacob din Rostov, într-un colț al catolicatului pe care chiar el îl alesese, pe 25 noiembrie 1709. Rămășițele sale sfinte au fost găsite pe 21 septembrie 1752. Sicriul de stejar și manuscrisele care se aflau în el fuseseră aproape

distruse de umiditatea locului, dar trupul Sfântului Ierarh a fost găsit nestricat, la fel ca și veșmintele arhierești și frânghia de rugăciune de mătase. Cortul său grațios, după descoperirea sa, a început să dăruiască vindecări multor pacienți și să săvârșească felurite minuni. Din acest motiv, conștiința bisericească populară i-a dat titlul de făcător de minuni.

Când Sfântul Sinod a fost informat despre evenimente, a trimis un comitet, compus din Mitropolitul Silvestru de Suzdal și Arhimandritul Gavriil de la Mănăstirea Simonov, pentru a examina moaștele Ierarhului Dimitrie și pentru a certifica vindecările miraculoase săvârșite de acesta.

La recomandarea comitetului, la 29 aprilie 1757, Sfântul Sinod al Bisericii Ruse l-a canonizat în corul sfinților pe venerabilul Mitropolit de Rostov și Iaroslavl, Demetrius, sub numele lumesc Daniel Savvich Tumtala. Memoria sa este cinstită pe 28 octombrie, iar descoperirea sfintelor sale moaște este sărbătorită pe 21 septembrie.

Munca sa

Sfântul Dimitrie a fost un păstor model, devotat slujirii mântuirii sufletelor, un ascet model și un ierarh fără pământ, precum și un scriitor și cărturar ecleziastic model. Inima scrierilor sale sunt „Chetmineele". Pentru a le compila, a folosit Menaiele Mitropolitului Moscovei Sfântului Macarie (1543-1563), precum și colecțiile occidentale natae Sanctorum ale lui Syrius și Acta Sanctorum ale vollandiștilor. Talentul literar al sfântului, combinat cu limbajul său ușor de digerat, a făcut ca „Chetmineele" să fie extrem de populare în Rusia, unde s-au bucurat de un tiraj mare și de numeroase retipăriri, jucând un rol important în formarea evlaviei rusești.

Predicile Sfântului Dimitrie au avut și ele un succes la fel de mare. Numeroase colecții de manuscrise le-au făcut cunoscute pe scară largă. Prin predicile sale, sfântul nu a ezitat să denunțe imoralitatea contemporanilor săi (nu s-a temut să facă aluzie la împăratul Petru cel Mare printre ei) și să denunțe nedreptatea socială și distribuția inegală a bunurilor.

Deși nu a fost neafectat de tendințele occidentale, Sfântul Dimitrie a rămas profund dedicat Ortodoxiei. „El aparține categoriei acelor oameni",

scrie Vladimir Vodov, „care au încercat sincer, folosind arsenalul intelectual al Occidentului, să anime Ortodoxia rusă, care se întărise după slăbirea legăturilor cu Grecia și Orientul și după tulburările interne care au zguduit-o începând cu secolul al XV-lea”.

„Alfabetul spiritual”

(Comentariu din Templul Paracletului)

„Alfabetul duhovnicesc” este o mică lucrare a Sfântului Dimitrie, prin care acesta trasează linii directoare de bază pentru viața spirituală ortodoxă, care poartă amprenta puternică a gândirii a doi mari Părinți și scriitori ascetici, Sfântul Ioan al Sfântului Ioan și Avva Dorotei (secolul al VI-lea).

Originalul este împărțit în treizeci și trei de capitole, tot atâtea câte literele alfabetului rusesc, dar și tot atâtea câți anii întrupării pământești a Domnului.

Unele repetiții, tautologii și chiar ambiguități teologice, nu neobișnuite printre scriitorii ecleziastici ruși din acea epocă, ne-au oferit posibilitatea de a face anumite tăieturi și de a uni capitole și paragrafe, adaptând astfel lucrarea la cele douăzeci și patru de litere ale alfabetului grecesc. Din același motiv, am apelat și la alte texte ale Sfântului Dimitrie, pe care le-am folosit pentru a îmbogăți sau a clarifica gândurile din „Alfabetul spiritual”.

Nădăjduim că în această mică carte, care folosește din abundență Sfânta Biblie și înțelepciunea și experiența patristică ortodoxă, fiecare credincios aflat în luptă va găsi sfaturi valoroase pentru viața sa duhovnicească; atât începătorul, care vrea să-și croiască drumul spre cer, cât și cel avansat și experimentat, care vrea să-și regrupeze forțele spirituale și să-și continue cu mai mult zel lupta, o luptă „nu împotriva sângelui și a cărnii, ci împotriva domniilor, împotriva puterilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești” (Efeseni 6:12).

* Vechi-credincioși sau Raskolniki (raskol = schismă): schismatici ruși, care în secolele XVII-XVIII, s-au separat de Biserica Ortodoxă deoarece Sfântul Sinod al Bisericii Ruse, la inițiativa Patriarhului Nikon al Moscovei, a făcut anumite corecții și îmbunătățiri cărților de cult.